

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

“NIE” i inne straszne słowa...O granicach w relacji z dziećmi.

dr Karolina Małek

UNIwersytet
WARSZAWSKI

WYDZIAŁ NAUK
EKONOMICZNYCH

Czym są granice?

Granice:

-osobiste, indywidualne

-na poziomie grupy/społeczności

Czemu służą na poziomie indywidualnym?

Ochronie, możliwości z troszczenia się o swoje potrzeby, realizowaniu swojego potencjału, budowaniu obrazu siebie...

A granice na poziomie grupy/społeczności?

Granice to zasady, które rozumieć można jako rusztowanie dla rzeczywistości wokół dziecka.

Dlaczego granice są ważne w życiu dziecka?

Jasne granice budują poczucie bezpieczeństwa.

Uczą funkcjonowania w przedszkolu, szkole.

Mądre zasady porządkują świat, ale nie ograniczają rozwoju dziecka.

Dziecko uczy się respektowania potrzeb innych osób.

Potrafi też wyznaczać własne granice.

Potrafi jasno komunikować, gdy ktoś je narusza.

Mity wokół granic

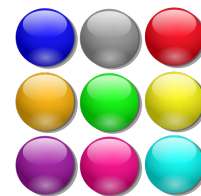
Granice są źródłem stresu dla dziecka.

Dziecko samo wie, czego potrzebuje i jak najlepiej to osiągnąć, więc należy mu tylko na to pozwolić.

VS

Dziecko ma się bezwzględnie słuchać dorosłego. Ja jako dorosły wiem lepiej.

Jeśli podejmę jakąś decyzję, to jest ona święta, nawet ja sam nie mogę jej zmienić, bo wtedy dziecko zobaczy, że jestem niekonsekwentny.

Co jest częstym kłopotem dla opiekunów/rodziców?

1. Czasem samo wyznaczanie/definiowanie granic bywa trudne -

“Nie wiem na co się zgodzić a na co nie...”

Różnimy się. Każdy ma swoje granice. Jakie masz TY?

Co stoi “pod” granicami?

Wartości

Potrzeby

Zwyczaje...

Gdy przekazujemy dziecku zasady/reguły to czy mamy jasność wokół tego, na czym się osadzają?

Czy myślimy o nich czy też robimy to “automatycznie”?

Jak możemy odpowiedzieć dziecku na pytanie “A dlaczego mam zrobić właśnie tak?”

Gdy już wiemy jakie, jak sprawić, by pracowały?

Jeśli granice są po coś, to ich przekroczenie niesie konsekwencje.

Kara \neq Konsekwencje

Dlaczego boimy się jako dorośli dopuszczać do tego, żeby dzieci ponosiły konsekwencje swoich działań?

Jak mówić dzieciom o granicach? Jakie mają być?

Jawne

Jasne

Omówione

Komunikowane podczas trwania zachowania

Konsekwentne

Granice

Reakcja na zachowanie dziecka i rozmowa o granicach powinna toczyć się **nie tylko wtedy, gdy granice są łamane.**

Jeśli np. dziecko wraca punktualnie z podwórka, to może liczyć na to, że kiedy będzie chciało wyjść następnym razem, rodzice mu na to pozwolą, bo wiedzą, że mogą mieć do niego zaufanie. Rodzice o tym dziecku mówią. Jeśli ubierze się ciepło w chłodny dzień, to nie zmarznie.

Dziecko musi się przekonać, że każde jego działanie rodzi jakieś konsekwencje i od niego zależy czy będą one przyjemne. W ten sposób uczy się podejmować racjonalne decyzje. Staje się też bardziej odpowiedzialne.

Uczymy się granic

Im im wcześniej rozmowa na ten temat będzie się z dziećmi toczyć, tym większe szanse na trening w tym zakresie.

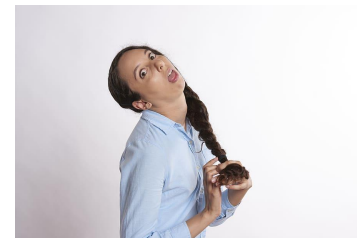
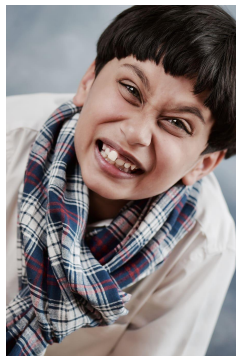
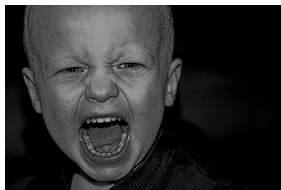
Dorośli powinien jasno informować o zasadach, ale też być gotowy do wyjaśniania wątpliwości, przypominania i czuwania nad bezpieczeństwem dziecka nie tylko gdy próbuje przekraczać ustalone granice, ale też gdy uczy się ich przestrzegać.

Jeśli to jest uczenie, to będą potknięcia...

To jak dzieci reagują na stawianie im granic zależy także od ich wieku.

Bywa i tak, że rozwojowo napieranie (atakowanie) granic jest zachowaniem normatywnym i potrzebnym w rozwoju dziecka.

Dynamika rozwojowa

Po pierwsze wszystkim zdarza się przekraczać granice:

- kiedy?

Po drugie - może mieć to swoje określone funkcje -

- praca nad autonomią (dwulatki i ich NIE, adolescenti)
- obserwacje życia społecznego (ktoś ma inaczej)
- uzgodnienie zasad (inaczej tu inaczej u babci)
- potrzeba budowania rozumienia
- potrzeba kontaktu/kwestie relacyjne
- rozładowanie

Jak wybrnąć/reagować gdy dziecko przekracza granice?

- Jasno, klarownie i SPOKOJNIE nazwać co się dzieje
- Wyjaśnić dlaczego zachowanie dziecka jest nie w porządku
- Opowiedzieć o oczekiwanym zachowaniu. Co ma być zamiast zachowania, które się w danej chwili dzieje.
- Opowiedzenie o konsekwencjach
- Konsekwencje to nie kara - pozwól ich doświadczyć

Równie ważne jest to, co my sami przekazujemy dzieciom, gdy nam zdarzy się przekroczyć granice.

- Modelowanie w tym wzięcie odpowiedzialności za konsekwencje.

Dziękuję